

Sygn. akt III PK 99/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa E. W.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
o rentę uzupełniającą z tytułu utraty zdolności zarobkowania,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 4 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt III APa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 26 marca 2013 r. oddalił apelację powódki E. W. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 lipca 2009 r., mocą którego oddalono jej powództwo przeciwko P. szerokotorowej Spółce z o.o. w Z. o zapłatę renty uzupełniającej.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powódkę skargą kasacyjną. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego, tj.: 1/ art. 2 § 1, art. 187 § 1, 191, 217 § 1, 193 k.p.c. w związku z art. 13 § 2, 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., przez uznanie, że powódka nie zgłosiła, jako ewentualnego, żądania renty z tytułu utraty widoków powodzenia na przyszłość wskutek choroby zawodowej, w sytuacji gdy z argumentacji wyroku wynika, iż takowe żądanie zgłosiła na rozprawie

w dniu 14 października 2012 r. i co w sytuacji oddalenia powództwa o rentę z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej uzasadniało jego rozpoznanie i rozstrzygnięcie w niniejszym postępowaniu; 2/ art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i w związku z art. 13 § 2 k.p.c., przez pominięcie w argumentacji wyroku faktów powoływania i zgłaszania, jako ewentualnego, żądania renty między innymi z tytułu utraty widoków powodzenia na przyszłość na etapie rozpoznania sprawy po raz pierwszy przed Sądem pierwszej jak i drugiej instancji; 3/ art. 386 § 6 zdanie 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., przez uznanie, że zakres wytycznych Sądu drugiej instancji zawartych w wyroku z dnia 24 marca 2010 r., III Apa (...), nie wskazywał na konieczność rozpoznania żądania ewentualnego, w sytuacji gdy z uwagi na zakres i powody uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji w sprawie IV P (...) (nierozpoznanie istoty żądania głównego), wytyczne nie mogły dotyczyć żądania ewentualnego, a które to uchybienia wywarły wpływ na prawidłowość i trafność oceny co do braku zgłoszenia i istnienia roszczenia ewentualnego o rentę z tytułu utraty widoków powodzenia na przyszłość oraz treść wyroku i w konsekwencji nierozpoznanie tego żądania. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 12 grudnia 2012 r., IV P (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Skarżąca jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała: nierozpoznanie i nierozstrzygnięcie o zgłoszonym przez powódkę żądaniu w niniejszej sprawie, a także oczywistą zasadność skargi.

Jak podkreśliła, w konsekwencji obu skarżonych wyroków, a w szczególności wyroku Sądu drugiej instancji, nie doszło do rozpoznania i rozstrzygnięcia o zgłoszonym przez powódkę żądaniu ewentualnym, opartym na tej samej podstawie faktycznej i prawnej (art. 444 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p.) co żądanie zgłoszone w pierwszej kolejności, która to podstawa konstruuje prawo do renty w oparciu o trzy samodzielne i odrębne przesłanki. Okoliczność, że roszczenia z każdego z tytułów tam wskazanych mogą być dochodzone także w odrębnych postępowaniach, nie uzasadnia powodów braku jakiegokolwiek decyzji procesowej Sądu *meriti* odnośnie zgłoszonego żądania ewentualnego co do renty z tytułu utraty widoków powodzenia

na przyszłość, w sytuacji gdy w odniesieniu do żądania renty z tytułu wzrostu kosztów utrzymania zostało ono przekazane do odrębnego postępowania. Wobec przedstawienia przez stronę roszczenia do rozpoznania i rozstrzygnięcia w jednym postępowaniu, i to pod kątem wszelkich możliwych i dopuszczalnych prawnie jego aspektów, odsyłanie strony do dochodzenia roszczeń w odrębnym postępowaniu narusza zasadę praworządności, prawa do sądu i osądu, nie wspominając o kwestiach konsekwencji i wpływu tej oceny na np. wymagalność odsetek czy przedawnienie.

Odnosnie drugiej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca argumentowała, że „konstatacja i ustalenia Sądu II instancji jakoby żądanie ewentualne co do renty z tytułu utraty widoków powodzenia na przyszłość zostało skonstruowane dopiero w dniu 14 maja 2012 r., wbrew wskazanym w skardze a udokumentowanym zdarzeniom procesowym mającym miejsce jeszcze podczas rozpoznania sprawy po raz pierwszy przez Sąd I instancji, włącznie z treścią uzasadnienia pozwu, nastąpiło z obrazą przepisów postępowania i uzasadnia tezę co do oczywistej zasadności skargi”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Oдноśnie pierwszej z powołanych przesłanek przedsądu, tj. braku rozpoznania i rozstrzygnięcia w przedmiocie zgłoszonego przez powódkę żądania zapłaty renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb powtórzyć należy, że zawarty w art. 398⁹ § 1 k.p.c. katalog przyczyn uprawniających Sąd Najwyższy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest katalogiem zamkniętym. Wskazana przez skarżącą okoliczność, dla której Sąd Najwyższy powinien przyjąć niniejsza skargę kasacyjną do rozpoznania, nie mieści się w tym katalogu.

Co się natomiast tyczy oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, przypomnieć trzeba, że w przypadku powołania tej przesłanki przedsądu wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zawierać odpowiedni wywód prawny opisujący, w czym wyraża się ta „oczywistość”, a także przedstawienie argumentów przemawiających za jej istnieniem. Tymczasem skarżąca w dotyczącym tejże przesłanki fragmencie uzasadnienia wniosku w istocie polemizuje z ustaleniami Sądu drugiej instancji w kwestii daty zgłoszenia ewentualnego żądania zapłaty renty uzupełniającej, nie wskazując nawet przepisów prawa, w których kwalifikowanym naruszeniu upatruje oczywistej zasadności wniesionego środka zaskarżenia.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia wskazanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.